

UTBILDNING
Utredare
Josefin Almqvist

KOMMUNSTYRELSEN
2024-05-27

Svar på remiss: Skolsäkerhetsutredningens delbetänkande – Skolor mot brott

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att överlämna yttrande daterat den 19 april 2024 till Utbildningsdepartementet som sitt svar på remiss av delbetänkandet *Skolor mot brott* (SOU 2024:17).

Sammanfattning

Täby kommun har inbjudits att svara på en remiss av delbetänkandet *Skolor mot brott* (SOU 2024:17). Kommunen instämmer i huvudsak i utredningens förslag, varav flera ligger i linje med kommunens befintliga arbetssätt.

Kommunen ser positivt på att fler aktörer i samhället får ett större ansvar i det brottsförebyggande arbetet. Samtidigt vill kommunen betona aktörernas olika uppdrag, roller och ansvar. Det kan befaras dels att vissa av förslagen, som är åtgärdande till sin karaktär, medför en intressekonflikt som går utöver skolans huvuduppdrag, dels en risk för gränsdragningsproblem där exempelvis skolan går in i polisens brottsutredande uppdrag.

Vidare ser kommunen att vissa av förslagen kan medföra att tjänster som idag inte finns i skolan behöver rekryteras för ändamålet så att tid från skolpersonalens huvudsakliga arbete inte tas. Detta kan medföra kostnader som idag inte bedöms ingå i grundpengens konstruktion. I sammanhanget kan understrykas skolhuvudmännens behov av finansiell kompensation för ändamålet i form av till exempel riktade statsbidrag.

Barn- och grundskolenämnden behandlar ärendet vid sitt sammanträde den 15 maj 2024. Då gymnasie- och näringslivsnämnden inte har sammanträde innan

svaret ska vara Utbildningsdepartementet till handa fattas beslut på delegation med ordföranden som delegat.

Ärendet

Regeringen beslutade den 22 juni 2022 att en särskild utredare ska utreda och lämna förslag till åtgärder för att förbättra arbetet med säkerhet i skolväsendet (dir. 2022:86). Utredningen har därefter utökats genom flera tilläggsdirektiv. Utredningen beräknas avsluta sitt arbete senast den 20 december 2024.

I delbetänkandet Skolor mot brott (SOU 2024:17) som överlämnades till regeringen i mars 2024 föreslås att det i skollagen (2010:800) regleras ett ansvar som sammantaget innebär att skolorna ska bedriva ett aktivt säkerhetsarbete i syfte motverka brott i skolan och i samhället. Täby kommun har utsetts till remissinstans för delbetänkandet. Kommunens svar ska vara Utbildningsdepartementet tillhanda senast den 14 juni 2024.

Utredningen föreslår en reglering av ett antal specifika skyldigheter i ett nytt kapitel i skollagen. Nedan presenteras förslagen i korthet.

- Det ska bedrivas ett kunskapsbaserat brottsförebyggande arbete på varje förskole- och skolenhet. Utredningen föreslår bestämmelser i skollagen som ålägger huvudmannen att säkerställa detta. I arbetet ingår att ta fram lägesbilder och åtgärdsplaner.
- Utredningen föreslår bestämmelser som reglerar huvudmannens ansvar att se till att det på varje förskole- eller skolenhet bedrivs ett löpande arbete för att säkerställa en beredskap att hantera allvarliga våldssituationer. Det regleras särskilt att huvudmannen ska se till att det på varje förskole- eller skolenhet finns en beredskapsplan för allvarliga våldssituationer.
- Utredningen föreslår bestämmelser i skollagen som ålägger huvudmannen att se till att det på förskole- eller skolenheten vidtas åtgärder för att obehöriga inte ska ges fritt tillträde till förskole- eller skolenhetens område under tid då verksamheten pågår.
- Utredningen föreslår bestämmelser i skollagen som reglerar en möjlighet att besluta om undersökning av väskor och andra föremål inom skolans område under vissa förutsättningar.

- Utredningen föreslår en bestämmelse i skollagen som reglerar skolans skyldighet att anmäla till Polismyndigheten när en elev kan misstänkas för brott i samband med skolans verksamhet.

Täby kommun instämmer i huvudsak i utredningens förslag, varav flera ligger i linje med kommunens befintliga arbetssätt.

Täby kommun bedriver sedan tidigare ett kunskapsbaserat brottsförebyggande arbete på kommunövergripande nivå, i enlighet med Lag (2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete. Vidare är en av de politiska prioriteringarna i Täby kommun för mandatperioden 2023-2026 trygghet och säkerhet, med särskilt fokus på barn och ungdomar. På skolorna finns trygghets- och säkerhetsteam som utgör navet i det trygghetsskapande arbetet på lokal nivå. En samverkansmodell är inrättad i syfte att systematisera det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet för barn och ungdomar i samarbete mellan kommunens skolor, fritidsgårdar, fältsekreterare, kommunvakter och polis. Vidare har ett stödmaterial tagits fram i syfte att stötta skolor och andra verksamheter att driva ett kunskapsbaserat brottsförebyggande arbete.

Kommunen ser positivt på att fler aktörer i samhället får ett större ansvar i det brottsförebyggande arbetet. Samtidigt vill kommunen betona aktörernas olika uppdrag, roller och ansvar. Skolan spelar en central roll i brottsförebyggande arbete genom att bedriva undervisning och skapa en trygg och stödjande miljö för eleverna. Polisen ska förebygga och åtgärda brottslighet medan socialtjänsten har en viktig roll att identifiera och stödja individer i riskzonen. Det kan befaras dels att vissa av förslagen, som är åtgärdande till sin karaktär, medför en intressekonflikt som går utöver skolans huvuduppdrag, dels en risk för gränsdragningsproblem där exempelvis skolan närmar sig polisens brottsutredande uppdrag.

Barn- och grundskolenämnden behandlar ärendet vid sitt sammanträde den 15 maj. Då gymnasie- och näringslivsnämnden inte har sammanträde innan svaret ska vara Utbildningsdepartementet till handa fattas beslut på delegation med ordföranden som delegat.

Ekonomiska överväganden

Enligt utredningen kommer några av författningsförslagen innebära ett visst merarbete för skolhuvudmän och för dessa ska kommunerna kompenseras, då kommunerna förutom att fördela medel till egna skolor även lämnar bidrag till enskilda huvudmän.

Merkostnader omfattar arbetet med lägesbilder och åtgärdsplaner, arbetet med att säkerställa en beredskap för att hantera våldssituationer och se till att obehöriga ej ges fritt tillträde till verksamhetens område under tid då verksamheten pågår, samt anmälningar till polismyndigheten. Samtidigt menar utredningen att förslagen stödjer skolans kärnuppdrag och att arbetet med att framgångsrikt integrera det nya ansvarsområdet förutsätter att skolorna är tillräckligt resurssatta för att hantera sina befintliga uppdrag.

Täby kommun ser en överhängande risk för att vissa av förslagen kommer att ta tid från undervisningen om det inte avsätts tillräckligt med personal och resurser för de nya arbetsuppgifter som utredningen föreslår ska åläggas skolorna. Täby kommun ifrågasätter utredningens bedömning att förslagen enbart kommer innebära ett ”visst merarbete” då arbetet förutsätter tid, resurser och kompetens som skolorna i dagsläget kanske inte har.

Kommunen vill i sammanhanget understryka kommunernas och de enskilda huvudmännens behov av finansiell kompensation och att denna aspekt inte får underskattas.

Katarina Kämpe
Kommundirektör

Maria Assarsson
Utbildningschef

Bilagor

1. Yttrande över delbetänkandet Skolor mot brott (SOU 2024:17) daterat den 19 april 2024
2. Delbetänkandet Skolor mot brott (SOU 2024:17)
3. Tjänsteutlåtande från barn- och grundskolenämnden, daterat den 19 april 2024
4. Yttrande från barn- och grundskolenämnden, daterat den 19 april 2024
5. Protokollsutdrag från barn-och grundskolenämnden

6. Ordförandebeslut gymnasie- och näringslivsnämnden, daterat den 2 maj 2024
7. Yttrande från gymnasie- och näringslivsnämnden, daterat den 19 april 2024

Expedieras

Utbildningsdepartementet

Barn-och grundskolenämnden

Gymnasie- och näringslivsnämnden